

ایران در آئینه آمار!

تهیه و تنظیم از مریم اسکویی

حق تحصیل، حق دموکراتیک همه انسان‌هاست!

اخیراً «مری رابینسون» کمیسر عالی حقوق بشر سازمان ملل متحد، آماری را در مورد وضعیت آموزش و پرورش در کشورهای آفریقایی ارائه داد که از بسیاری جهات، یادآور وضعیت نابسامان آموزش و پرورش در نظام جمهوری اسلامی ایران است. عدم برخورداری کودکان از امکانات آموزشی، سطح پائین امکانات آموزشی و مدارس و رشد دائمی بی‌سوادی در میان مردم و بویژه کودکان، وجوه مشخصه نظام آموزشی در ایران و عقب مانده ترین کشورهای جهان در قاره آفریقا را تشکیل می‌دهند. به گفته مری رابینسون، در ۱۲ کشور جنوب صحرائی آفریقا، بیش از ۱۰۰ میلیون کودک از حق تحصیل محرومند. او اضافه کرد که ۶۶ درصد این کودکان را دختران تشکیل می‌دهند. برای آنکه به شباهت وضعیت آموزش و پرورش در ایران و فقیرترین کشورهای آفریقایی پی ببریم، بد نیست به سخنان میرزائی، قائم مقام نهضت سوادآموزی، اشاره کنیم که در روزنامه آفتاب یزد مورخ ۲۷ آبان، به چاپ رسیده است، میزایی خبر می‌دهد که، در ایران، ۲۰ میلیون و ۵۰۰ هزار نفر، بی‌سواد و کم‌سواد وجود دارد. از میان این افراد، نزدیک به ۱۱ میلیون نفر، بی‌سواد، و مابقی نیز کم‌سواد هستند.

تفاوت میان ایران و بیشتر کشورهای آفریقایی اما، در این است، که ایران برخلاف این کشورها، از امکانات مادی و معنوی بالقوه بالایی برخوردار است و در صورت وجود یک نظام سیاسی دموکراتیک و توده‌ای، مشکلات مربوط به آموزش و پرورش براحتی حل شدنی بودند. غارت ثروت‌های عمومی بوسیله مافیای در قدرت، ازسویی، و بی‌برنامه‌گی در زمینه جذب نیروی تحصیل کرده در جهت بالا بردن توان آموزشی کشور، از دیگر سو، نظام آموزشی در ایران را به قهقرا برده است. به عنوان نمونه، به گفته پرهیزکار، رئیس سازمان همیاری اشتغال فارغ‌التحصیلان جهاد دانشگاهی که سخنان‌اش در روزنامه حیات نو مورخ ۵ آذر به چاپ رسیده، از مجموع ۳ میلیون بیکار کشور، ۳۰۰ هزار نفر را فارغ‌التحصیلان دانشگاهی تشکیل می‌دهند. بدون شک بسیاری از این افراد، می‌توانند در عرصه آموزش و پرورش کودکان و نوجوانان کشور بکار گرفته شوند، اما رژیم جمهوری اسلامی و مسئولان نظام آموزشی آن، اساساً تمایلی به حل معضل بی‌سوادی و کم‌سوادی، و سرمایه‌گذاری در این زمینه ندارند. نمونه‌ای از این سیاست ضدعلمی مقامات جمهوری اسلامی را در سخنان بابایی مسئول مدارس غیرانتفاعی آموزش و پرورش استان لرستان می‌یابیم. روزنامه حیات نو در شماره پنجم آذر خود به نقل از بابایی می‌نویسد که ۲۴۰ مدرسه غیرانتفاعی در استان لرستان وجود دارند که یک سوم آنها غیراستاندارد هستند. بابایی اضافه می‌کند که بسیاری از مدارس غیرانتفاعی لرستان، به منظور پائین آوردن سطح هزینه‌های خود و بردن سود بیشتر، اقدام به اجاره کردن ساختمان‌های مسکونی مستهلک و کلنگی می‌کنند!

اما نکته مهمی که در مورد آموزش و پرورش باید مورد تأکید قرار داد، این است که براساس کنوانسیون‌های بین‌المللی در زمینه حقوق بشر، حق برخورداری از آموزش، یا حق تحصیل، از حقوق پایه‌ای هر انسان محسوب می‌شود. اشاره کمیسر عالی حقوق بشر سازمان ملل به وضعیت آموزش و پرورش کشورهای آفریقایی، دقیقاً از

همین زاویه صورت می‌گیرد. زمانی که او از بی‌سوادی ۱۰۰ میلیون کودک آفریقایی که ۶۶ درصد از آنها را دختران تشکیل می‌دهند صحبت می‌کند، در حقیقت به نقض حقوق بشر در این کشورها اشاره می‌کند. درست به همین شکل، زمانی که در ایران از بیست میلیون بی‌سواد و کم‌سواد صحبت به میان می‌آوریم، در واقع از محرومیت ۲۰ میلیون انسان از ابتدائی‌ترین حقوق دموکراتیک خود، صحبت می‌کنیم. حقوقی که در طول حاکمیت جمهوری اسلامی ایران، بطور سیستماتیک نقض شده و می‌شود.